

Kommunstyrelsen

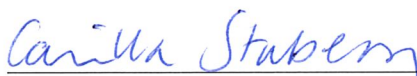
Plats och tid: Kommunhuset, Kommunsalen, 2018-04-09 kl. 13:00 – 15:15
Ajournering kl. 14.20-14.30

Beslutande: Mikael Thalín (C), ordförande
Håkan Yngström (C), vice ordförande
Anders Rosell (S), 2:e vice ordförande
Jan Lovén (C)
Susann Lindblad (C)
Camilla Staffan (C)
Bengt-Åke Svahn (KD)
Jan Segerstedt (-)
Magnus Bjurman (S)
Gunilla Elings-Friberg (S)
Tony Samuelsson (V)
Björn Brandth (SD)
Roine Andersson (SD)

Övriga deltagare: Renate Tegethoff Jobs (L), ej tjänstgörande ersättare
Wiktoría Lundqvist, projektledare, § 34
Sara Laggar, ekonom, Johan Hult, ekonomichef § 35
Sven-Erik Edman, MAS, Helena Westberg,
sjuksköterskepraktikant, § 36
Annelie Eriksson, trafikingenjör, § 37
Ann-Therese Albertsson, kommunchef
Anna Erkers, utskottssekreterare
Camilla Staberg, sekreterare
Utses att justera: Magnus Bjurman (S)

Justeringens plats och tid: Gemensamt stöd och medborgarservice

Underskrifter:

33 - 48

Camilla Staberg, sekreterare

Mikael Thalín, ordförande

Magnus Bjurman, justerare

ANSLAG/BEVIS

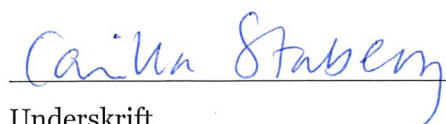
Justering har tillkännagivits genom anslag

Organ: Kommunstyrelsen Sammanträdesdatum: 2018-04-09

Överklagningstid: 2018-05-02 – 2018-05-22

Anslaget sätts upp: 2018-05-02 Anslaget tas ner: 2018-05-23

Förvaringsplats för protokollet: Gemensamt stöd och medborgarservice

Underskrift

Utdragsbestyrkande

Innehållsförteckning

Förändring av dagordning	3
Utredning av Orsa Turistbyrå	4
Årsredovisning 2017	5
Patientsäkerhetsberättelse 2017 - omsorg	6
Lokala trafikföreskrifter för tätbebyggt område	7
Svar på medborgarförslag om öppettider i Kulturhuset och anslagstavla	8
Svar på medborgarförslag om rustning av väg mellan reningsverket på Bunk och campingen	9
Svar på medborgarförslag om utbildning i skillnaden mellan vetenskap och pseudovetenskap	10
Svar på medborgarförslag angående boende för ensamkommande barn/ungdomar	11
Svar på motion om kompetensförsörjning	12
Svar på motion angående utökning av tjänsteomfattning för MAS	13
Svar på remisser från Skolinspektionen gällande ansökan om nya gymnasieutbildningar 2018	14
Riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark	15
Antagande av kriterier för ungas mötesplatser	16
Extra ärende: Begäran om överföring av investeringsmedel från 2017 till 2018	17
Delegationsbeslut	18

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 33

OK KS 2018/00011-15

Förändring av dagordning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga till följande ärende till dagordningen:

- Extra ärende: Begäran om överföring av investeringsmedel från 2017 till 2018.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 34

OK KS 2018/00068-1

Utredning av Orsa Turistbyrå

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att driften av Turistbyrån fortsätter som tidigare under Visit Dalarna.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsområde samhälle har gjort en utredning avseende turistbyrån med anledning av en klausul i avtal RD2016/143 mellan Visit Dalarna AB och Orsa kommun. Klausulen belyser möjligheten att omforma turistbyråfunktionen i kommunen.

Efter att ha granskat turistbyråns uppdrag anser verksamhetsområde samhälle att det skulle medföra stora ekonomiska investeringar samt innebära risker och konsekvenser med att ta över turistbyrån. Turistbyrån är endast en mindre del av den tjänst som kommunen köper av Visit Dalarna AB, men är också under förändring där turistbyrån har blivit en integrerad del av en annan verksamhet eller har avvecklats till förmån för ett digitalt alternativ.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskott för samhälle, 2018-02-27.

Tjänsteutlåtande med bilaga, verksamhetsområde samhälle, 2018-02-27.

Beslutsunderlag Visit Dalarna 2015-10-07.

Om Visit Dalarna, 2017-03-16.

Bildspel om Visit Dalarna, 2018-01-22.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen:

Driften av Turistbyrån fortsätter som tidigare under Visit Dalarna AB.

Sändlista

Verksamhetsområde samhälle

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 35

OK KS 2018/00044-2

Årsredovisning 2017

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017 för Orsa kommun efter redaktionella ändringar och överlämnar den till kommunfullmäktige och revisorerna för godkännande.

Sammanfattning av ärendet

Genomgång och uppföljning av aktuella mål och i vilken grad kommunen har uppfyllt dessa.

Följande målområden är aktuella:

- Tillväxt – delvis uppfyllt
- Ekonomi - uppfyllt
- Medarbetare - inte uppfyllt
- Livskvalitet och samhällsservice – delvis uppfyllt

Vidare redogörelse av bokslut och årsredovisning 2017 för Orsa kommun.

Beslutsunderlag

Förslag till årsredovisning 2017, Orsa kommun.

Yrkanden

Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017 för Orsa kommun efter redaktionella ändringar och överlämnar den till kommunfullmäktige och revisorerna för godkännande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Sändlista

Revisorer
Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 36

OK OMS 2018/00107-2

Patientsäkerhetsberättelse 2017 – omsorg

Beslut

Kommunstyrelsen antar patientsäkerhetsberättelse 2017 för verksamhet omsorg.

Sammanfattning av ärendet

Varje år måste alla vårdgivare upprätta en patientsäkerhetsberättelse. I Orsa kommun är kommunstyrelsen vårdgivare. Patientsäkerhetsberättelsen ska öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Den beskriver hur vårdgivaren har arbetat för att identifiera, analysera och minska riskerna i vården. Patientsäkerhetsberättelsen innehåller även en beskrivning av hur vårdpersonalen bidragit, men även hur patienters och närståendes synpunkter på säkerheten har hanterats. Patientsäkerhetsberättelsen ska även redogöra för de resultat som har uppnåtts under föregående år.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskott för omsorg, 2018-03-14.

Patientsäkerhetsberättelse 2017 – verksamhet omsorg.

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen:

Anta patientsäkerhetsberättelse 2017 för verksamhet omsorg.

Sändlista

Utskottet för omsorg

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 37

OK KS 2018/00091-1

Lokala trafikföreskrifter för tätbebyggt område

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna den nya utformningen av lokala trafikföreskrifter för tätbebyggt område.

Sammanfattning av ärendet

Vid en översyn av de lokala trafikföreskrifterna och vägmärken som har gjorts under 2017 så framkom vissa brister. Som ett första steg i att rätta till dessa så revideras de lokala trafikföreskrifterna för tätbebyggt område. Förslaget innebär en utökning av det tätbebyggda området, vilket kan medföra ändringar och ett helhetstänk av hastighetsbegränsningar.

Beslutsunderlag

Kartor och skrivelse avseende snöskoteråkning 2018-04-06 (delades ut på sammanträdet).

Protokollsutdrag, utskott för samhälle, 2018-03-20.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde samhälle, 2018-03-14.

Förslag nya trafikföreskrifter, 2034 2018:01.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige godkänner den nya utformningen av lokala trafikföreskrifter för tätbebyggt område.

Sändlista

Kommunfullmäktige

§ 38

OK KS 2017/00025-2

Svar på medborgarförslag om öppettider i Kulturhuset och anslagstavla

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla medborgarförslaget gällande öppettider under lördagar på kulturhuset.

Förslaget gällande anslagstavla vid Kaffestugan/Saluhallen lämnas utan bifall med motiveringen att behovet av ytterligare en anslagstavla i centrum är begränsat. Kommunens egen informationsspridning går successivt över till digitala informationskanaler, bland annat i kommunhusets foajé och på internet.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren vill att Kulturhuset ska vara öppet någon lördag i månaden samt att kommunen sätter upp en anslagstavla i närheten av Kaffestugan och Saluhallen i centrala Orsa.

I tjänsteutlåtandet från verksamhetsområde samhälle anser verksamheten att det inte är kostnadseffektivt att Kulturhuset har lördagsöppet i större utsträckning än idag. I dagsläget är konsthallen öppen i samband med vernissage under lördagar. När det gäller anslagstavlor finns det anslagstavlor på flera platser i Orsa centrum vilket bedöms motsvara behovet. Kommunens egen informationsspridning går successivt över till digitala informationskanaler, bland annat i kommunhusets foajé och på internet.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för samhälle, 2018-02-27.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde samhälle, 2018-02-13.

Medborgarförslag, 2016-12-02.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige bifaller medborgarförslaget gällande öppettider under lördagar på kulturhuset.

Förslaget gällande anslagstavla vid Kaffestugan/Saluhallen lämnas utan bifall med motiveringen att behovet av ytterligare en anslagstavla i centrum är begränsat. Kommunens egen informationsspridning går successivt över till digitala informationskanaler, bland annat i kommunhusets foajé och på internet.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 39

OK KS 2017/00449-2

Svar på medborgarförslag om rustning av väg mellan reningsverket på Bunk och campingen

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse medborgarförslaget besvarat med motiveringen att området inte ägs av kommunen. Orsa kommun lämnar förslaget vidare till Grönklittsgruppen för kännedom och eventuell åtgärd.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslaget att rusta vägen från reningsverket på Bunk till campingen.

I tjänsteutlåtande från verksamhetsområde samhälle framgår det att området inte är kommunal mark utan ägs av Grönklittsgruppen.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för samhälle, 2018-02-27.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde samhälle, 2018-02-08.

Medborgarförslag, 2017-10-20.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser att medborgarförslaget är besvarat med motiveringen att området inte ägs av kommunen. Orsa kommun lämnar förslaget vidare till Grönklittsgruppen för kännedom och eventuell åtgärd.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 40

OK KS 2017/00182-2

Svar på medborgarförslag om utbildning i skillnaden mellan vetenskap och pseudovetenskap

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige anser att medborgarförslaget är besvarat genom att en hållbarhetsstrategi tas fram, delförslaget om att träna ungdomar i kritiskt tänkande lämnas vidare till rektor för beaktande i planeringen av det pedagogiska arbetet och att tipsa de i kommunen verksamma studieförbunden om att anordna årliga föreläsningstillfällen i förmågan att skilja mellan vetenskap och pseudovetenskap. Förslagen överlämnas till verksamhetsområde lärande och omsorg för beaktande.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag har inkommit med förslaget att ge anställda inom offentlig förvaltning grundläggande kunskaper i att skilja mellan vetenskap och pseudovetenskap. Förslaget består av tre delar: att utbilda personal i skillnaden mellan vetenskap och pseudovetenskap, att träna ungdomar i kritiskt tänkande och att anordna årliga föreläsningstillfällen i saken.

I tjänsteutlåtandet från verksamhetsområde service och utveckling föreslås att kommunen ska ta fram en hållbarhetsstrategi som stöds av vetenskapligt grundade fakta, vilket kan poängteras under arbetets gång.

Skolan har redan idag som uppgift att lära eleverna att tänka kritiskt. Liknande projekt har genomförts och ett projektarbete enligt förslaget är fullt möjligt enligt läroplanen. När det gäller medborgarförslaget att anordna föreläsningar i ämnet så kan detta skickas vidare till de i kommunen verksamma studieförbunden som tips.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för strategi, 2018-03-06.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde service och utveckling, 2018-02-28.

Medborgarförslag med bilagor, 2017-05-02.

Förslag till beslut

Utskottet för strategi föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser att medborgarförslaget är besvarat genom att en hållbarhetsstrategi tas fram, delförslaget om att träna ungdomar i kritiskt tänkande lämnas vidare till rektor för beaktande i planeringen av det pedagogiska arbetet och att tipsa de i kommunen verksamma studieförbunden om att anordna årliga föreläsningstillfällen i förmågan att skilja mellan vetenskap och pseudovetenskap. Förslagen överlämnas till verksamhetsområde lärande och omsorg för beaktande.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 41

OK KS 2017/00470-4

Svar på medborgarförslag angående boende för ensamkommande barn/ungdomar

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att medborgarförslaget ska anses besvarat med följande:

Den 14 december 2017 fattade Orsa kommunstyrelse beslut om att upplåta bostäder under perioden fram till den 30 juni 2018 för den grupp ungdomar som tas upp i medborgarförslaget. Detta boende, EBO, är uppstartat och en boendestödare är anställd för att arbeta med ungdomarna.

Sammanfattning av ärendet

Den 27 november 2017 lämnades ett medborgarförslag med följande förslag till beslut:

Att Orsa kommun låter barn och unga, som blivit uppskrivna i ålder eller på grund av orimligt lång handläggningstid hunnit fylla 18 år under sin asylprocess, får bo kvar på sitt boende, alternativt annat ordnat boende lämpligt för unga i Orsa, tills beslutet i deras asylprocess vunnit laga kraft.

I tjänsteutlåtandet från verksamhetsområde omsorg hänvisas till kommunstyrelsens tidigare beslut den 14 december 2017 om att upplåta bostäder till ensamkommande barn/ungdomar som har blivit uppskrivna i ålder eller fyllt 18 år under tiden som de väntar på uppehållstillstånd.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskott för omsorg, 2018-03-14.

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2017-12-14, §178.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde omsorg, 2018-03-06.

Medborgarförslag, 2017-11-23.

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget ska ses som besvarat med följande:

Den 14 december 2017 fattade Orsa kommunstyrelse beslut om att upplåta bostäder under perioden fram till den 30 juni 2018 för den grupp ungdomar som tas upp i medborgarförslaget. Detta boende, EBO, är uppstartat och en boendestödare är anställd för att arbeta med ungdomarna.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 42

OK KS 2016/00246-3

Svar på motion om kompetensförsörjning

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse motionens första och andra förslag besvarade genom de projekt som pågår för att bli en effektiv och attraktiv kommun och det svar som redovisats om uppsägningar.

Kommunfullmäktige bifaller det sista förslaget om att tidigare antagen kompetensförsörjningsstrategi återaktualiseras och genomförs.

Sammanfattning av ärendet

Socialdemokraterna i Orsa kommunfullmäktige har lämnat en motion om kompetensförsörjning med tre förslag; att det snarast görs en utredning som visar på orsakerna till att uppsägningarna på egen begäran ökar, att utifrån den utredningen ta fram en plan för hur Orsa kommun kan bli bättre på att behålla de medarbetare som redan arbetar här och slutligen att den kompetensförsörjningsplan som togs fram tidigare, återaktualiseras, ses över och genomförs.

I tjänsteutlåtandet från verksamhetsområde service och utveckling beskrivs att Orsa kommun står, precis som många andra kommuner, inför stora utmaningar att klara kompetensförsörjningen. För att få en bild av framtida utmaningar har kommunen därför påbörjat arbetet med att uppdatera kompetensförsörjningsstrategin. Utöver detta pågår projektet "Lyfta Orsa", som syftar till att bli en effektiv och attraktiv kommun, inte bara för de anställda utan även för de boende och kommunens företagare. Ytterligare en aktivitet som pågår är projektet "Heltid som norm", vilken kan medföra att kommunen får ut mer resurser per anställd medarbetare inom Kommunals avtalsområde.

Personalomsättningen i Orsa kommun var 11,35% under 2017, vilket får anses som normalt. Enligt Statskontorets redogörelse för offentlig sektor brukar omsättningen totalt pendla mellan 10 - 13 %. Den största omsättningen i Orsa skedde på verksamhetsområde Lärande med 16,84 %.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för strategi, 2018-03-06.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde service och utveckling, 2018-02-26.

Motion, 2016-09-20.

Förslag till beslut

Utskottet för strategi föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser motionens första och andra förslag besvarade genom de projekt som pågår för att bli en effektiv och attraktiv kommun och det svar som redovisats om uppsägningar. Kommunfullmäktige bifaller det sista förslaget om att tidigare antagen kompetensförsörjningsstrategi återaktualiseras och genomförs.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 43

OK KS 2018/00040-2

Svar på motion angående utökning av tjänsteomfattning för MAS

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad och tar upp frågan om medicinskt ansvarig sjuksköterskas finansiering efter att det tidsbegränsade statsbidraget på 25 % tar slut i december 2018 inom ramen för kommunens budgetarbete.

Sammanfattning av ärendet

Hans Sternbro (S) har inkommit med en motion angående tjänsteomfattningen för MAS, medicinskt ansvarig sjuksköterska i Orsa kommun. Hans Sternbro (S) yrkar "att tjänsteomfattningen utökas från 50% till 100%".

I tjänsteutlåtandet från verksamhetsområde omsorg så beskrivs nuvarande tjänsteomfattning och ansvar för MAS. Även om tjänsteomfattningen är 100% så finansieras 25% av tjänsten av de så kallade "Löfvenpengarna" till och med december 2018. Frågan om fortsatt finansiering av tjänsten som MAS föreslås därför att tas upp inom ramen för kommunens budgetprocess.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskott för omsorg, 2018-03-14.

Tjänsteskrivelse, verksamhetsområde omsorg, 2018-03-06.

Motion, 2018-01-31.

Förslag till beslut

Utskottet för omsorg föreslår kommunstyrelsen:

Kommunfullmäktige anser att motionen är besvarad och tar upp frågan om medicinskt ansvarig sjuksköterskas finansiering efter att det tidsbegränsade statsbidraget på 25 % tar slut i december 2018 inom ramen för kommunens budgetarbete.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 44

OK LÄR 2018/00053-4

Svar på remisser från Skolinspektionen gällande ansökan om nya gymnasieutbildningar 2018

Beslut

Kommunstyrelsen föreslås ansluta sig till den gemensamma gymnasienämndens remissyttranden till Skolinspektionen angående ansökningar från fristående gymnasieskolor, remiss dnr 37-2018:786, dnr 37-2018:793, dnr 37-2018:1139, dnr 32-2018:1187, dnr 32-2018:884, dnr 32-2018:1404 samt dnr 32-2018:1398.

I de fall gemensamma gymnasienämnden avstår från att yttra sig avstår även Orsa kommun att yttra sig.

Sammanfattning av ärendet

Innan Skolinspektionen fattar beslut om att ge fristående verksamheter tillstånd eller ej ska närliggande kommuner yttra sig i frågan. Ärendena dnr 37-2018:786, 37-2018:793, 37-2018:1139 och 37-2018:1187 rör fristående gymnasieskolor i Falun och Mora. Ytterligare tre remisser har tillkommit efter att tjänsteutlåtandet skrivits, dnr 32-2018:884, dnr 32-2018:1404 samt dnr 32-2018:1398

2016 och 2017 valde Orsa kommun att inte svara på remisserna alternativt att ansluta sig till gemensamma gymnasienämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskott för lärande, 2018-03-15.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde lärande, 2018-03-05.

Remisser, Skolinspektionen.

Förslag till beslut

Utskottet för lärande föreslår kommunstyrelsen att ansluta sig till den gemensamma gymnasienämndens remissyttranden till Skolinspektionen angående ansökningar från fristående gymnasieskolor, remiss dnr 37-2018:786, dnr 37-2018:793, dnr 37-2018:1139, dnr 32-2018:1187, dnr 32-2018:884, dnr 32-2018:1404 samt dnr 32-2018:1398.

I de fall gemensamma gymnasienämnden avstår från att yttra sig avstår även Orsa kommun att yttra sig.

Sändlista

Skolinspektionen

Utskottet för lärande

Gymnasienämnden

Yttrande Orsa kommun Primusgymnasiet dnr 32-2018:1187

Orsa kommun hävdar att etablering av den sökta utbildningen skulle medföra påtagliga följder för det kommunala skolväsendet.

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner inrättade 2011 en gemensam gymnasienämnd. Syftet med samverkan är att optimera den ekonomiska effektiviteten, säkerställa kompetensförsörjningen och verka för kvalitetsförbättringar. Sedan den gemensamma gymnasienämnden inrättades 2011 har elevunderlaget minskat kraftigt.

Sedan 2011 har gymnasienämnden minskat programutbudet med fem nationella program: Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Hotell- och turismprogrammet, Humanistiska programmet, och Industritekniska programmet. Gymnasienämnden har också beslutat om ett antal färre inriktningar då elevunderlaget inte är tillräckligt.

Cirka 50% av skolans elever på nationella program går en RIG, NIU eller LIU-utbildning. Denna elevgrupp väljer osannolikt en annan gymnasieskola på orten då de inte kan kombinera det nationella programmet med idrottsutbildning.

Handels och- administrationsprogrammet

Handels- och administrationsprogrammet hade inriktningarna Administrativ service samt Handel och service. Handels- och administrationsprogrammet hade inget intag åren 2011 och 2012. 2013 beslutade gymnasienämnden att lägga ned programmet från och med 2014.

Barn- och fritidsprogrammet

Barn- och fritidsprogrammet hade inriktningarna Pedagogiskt arbete samt Fritid och hälsa. I maj 2014 beslutade gymnasienämnden att lägga ned inriktningen Fritid och hälsa från och med höstterminen 2014. Anledningen var att programmet hade för få elever för att underlaget skulle räcka till två inriktningar. Nämnden valde att behålla inriktningen Pedagogisk arbete som prioriterades av dessa inriktningar med hänsyn till regionens behov av kompetensförsörjning.

I dagsläget går 63 elever på Barn- och fritidsprogrammet, 31 stycken av dessa är idrottselever och går på någon av skolans RIG, NIU eller LIU-utbildningar (Riks, nationella, eller lokala idrottsutbildningar).

Hotell- och turismprogrammet

Programmet Hotell- och turismprogrammet hade inriktningen Turism och resor. Gymnasienämnden beslutade i maj 2014 att lägga ned programmet. Vid tiden för beslutet hade programmet totalt 11 elever.

Gymnasienämnden erbjuder sedan läsåret 16/17 Hotell- och turismprogrammet inriktning Turism och resor som lärlingsutbildning. Höstterminen 2017 fanns två utbildningsplatser inom lärlingsutbildningen med denna inriktning, ingen elev hade denna inriktning som sitt förstahandsval och ingen elev blev antagen.

MB

I Dalarna läser 108 elever på Hotell- och turism-programmet varav 72 på inriktningen Turism och resor. Att 90 elever skulle välja HT i Mora bedöms som osannolikt. Angående programutbudet skall tilläggas att Älvdalens utbildningscentrum där Älvdalens kommun är delägare erbjuder utbildningar inom turismnäringen.

Antal 16-åringar enligt kommunens befolkningsprognos:

År	Antal 16-åringar
2018	79
2019	64
2020	83
2021	65
2022	73
2023	72

Ekonomiska och organisatoriska konsekvenser vid nyetablering

Gymnasienämndens budget har minskat i takt med att elevunderlaget har minskat. Med nuvarande elevprognos bedöms nämnden ha utrymme för 11 nationella program med nuvarande utbud av inriktningar. Elevernas önskemål om utbildning tillgodoses idag väl med inriktningar och variation av programfördjupningar. Om 90 elever per årskull väljer ett fristående alternativ i Mora skulle det med stor sannolikhet påverka de ekonomiska konsekvenserna och innebära en nedläggning av Restaurang- och livsmedels-programmet, Fordon- och transportprogrammet samt estetiska programmet då det är gymnasienämndens minsta program med tillsammans 73 elever.

De organisatoriska konsekvenserna av detta innebär att dessa program inte kan erbjudas våra elever på Yrkesintroduktion där vi har cirka 10 elever per yrkesprogram och läsår. Det innebär också att programmen inte kan erbjudas våra elever på gymnasiesärskolan och deras utbud av program skulle då reduceras kraftigt. Även möjligheten att som nu erbjuda vuxenutbildning inom Restaurang- och livsmedel försvinner.

Om Primusgymnasiets prognos på 270 elever infaller vid fullt utbyggd verksamhet innebär det för gymnasienämnden ett minskat elevunderlag motsvarande cirka 38 % av elevunderlaget på nationella program. De ekonomiska konsekvenserna innebär då att en tre av program i skolans utbud måste tas bort, med stor sannolikhet Restaurang- och livsmedelsprogrammet, Fordons- och transportprogrammet samt Estetiska programmet.

Sammantaget kan sägas att Mora, Orsa och Älvdalens kommuner har en gymnasieorganisation som väl motsvarar elevernas intressen och regionens behov av kompetensförsörjning. Antalet utbildningsplatser idag överstiger med marginal befolkningsunderlaget. Ytterligare etableringar leder till organisatoriska och ekonomiska konsekvenser som innebär nedläggning av flera program.

MB

§ 45

OK KS 2018/00082-1

Riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark

Beslut

Kommunstyrelsen antar förslaget till riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark.

Sammanfattning av ärendet

För att bidra till en positiv utveckling av Orsa kommun krävs effektiva och transparenta rutiner för köp, försäljning och upplåtelse av mark. Idag saknas det en övergripande skriftlig riktlinje för detta och försvårar därmed handläggningen av förfrågningar om bland annat markköp. Syftet med riktlinjerna är att klargöra de rutiner och regler som gäller när Orsa kommun köper, säljer och upplåter mark.

Verksamhetsområde samhälle ansvarar för att vid behov revidera och komplettera riktlinjerna.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för samhälle, 2018-03-20.
Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde samhälle, 2018-03-06.
Förslag till riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår:
Kommunstyrelsen föreslås anta förslaget till riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark.

Sändlista

Verksamhetsområde samhälle

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark

Fastställd:	
Reviderad:	
Produktion:	Verksamhetsområde Samhälle
Dokument:	Riktlinjer
Gäller för:	Orsa kommun

MB

Innehållsförteckning

1. Riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark.....	3
1.1 Inledning.....	3
1.2 Syfte med riktlinjerna.....	3
1.3 Avgränsning.....	3
2. Kommunens markinnehav.....	3
2.1 Syfte med kommunens markinnehav.....	3
2.2 Utgångspunkter för kommunens markinnehav.....	3
3. Köp av mark.....	4
3.1 Initiering av markköp.....	4
3.2 Handläggningsrutin.....	4
4. Försäljning av mark.....	4
4.1 Regelverk och markprissättning.....	4
4.2 Initiering av försäljning.....	5
4.3 Innan försäljning.....	5
4.4 Olika metoder för försäljning.....	5
4.4.1 Anbud.....	5
4.4.2 Direktanvisning.....	6
4.4.3 Markanvisningstävling.....	6
4.4.4 Försäljning av villatomter.....	6
4.5 Handläggningsrutiner och grundläggande villkor för försäljning och markanvisning.....	7
4.5.1 Handläggningsrutin.....	7
4.5.2 Val av försäljningsmetod och tilldelning.....	7
4.5.3 Krav på byggherre och ansökan.....	8
5. Särskilt om markanvisningsavtal.....	8
5.1 Vad är en markanvisning?.....	8
5.2 Vad regleras i ett markanvisningsavtal.....	8
5.3 Principer för kostnadsfördelning.....	9
6. Inom eller utanför detaljplanelagt område.....	9
7. Upplåtelse av mark.....	10

1. Riktlinjer för köp, försäljning och upplåtelse av mark

1.1 Inledning

För att bidra till en positiv utveckling av Orsa kommun krävs effektiva och transparenta rutiner för köp, försäljning och upplåtelse av mark. Idag saknas det en övergripande skriftlig riktlinje för detta och försvårar därmed handläggningen av förfrågningar om markköp m.m.

Verksamhetsområde Samhälle ansvarar för att vid behov revidera och komplettera riktlinjerna.

1.2 Syfte med riktlinjerna

Syftet med riktlinjerna är att klargöra de rutiner och regler som gäller när Orsa kommun köper, säljer och upplåter mark. Genom att kunna hantera förfrågningar på ett effektivt och tydligt sätt vill kommunen stimulera positiv utveckling av Orsa kommun.

1.3 Avgränsning

Riktlinjerna omfattar enbart fastigheter som ägs av Orsa kommun.

Riktlinjer för skötsel av kommunens mark och anläggningar såsom skog, grönytor, vägar, fritidsanläggningar, byggnader på ofri grund m.m. redovisas i ett separat dokument.

Riktlinjer för exploateringsavtal redovisas i ett separat dokument. Exploateringsavtal används i de fall när marken ägs av någon annan än kommunen, observera skillnaden jämfört med markanvisningsavtal.

2. Kommunens markinnehav

2.1 Syfte med kommunens markinnehav

Kommunen ska förvalta sitt fastighetsinnehav på ett långsiktigt hållbart sätt och bidra till en positiv utveckling av kommunen.

Kommunen äger tätortsnära mark för att säkerställa att medborgare har tillgång till skog och mark för rekreation.

Kommunen äger mark för att få ökad kontroll på samhällsutbyggnad. Om kommunen äger marken ökar förutsättningarna för att säkerställa samhällsviktig infrastruktur.

Kommunen ska kunna erbjuda bytesobjekt för att kunna förvärva andra fastigheter med ett strategiskt läge.

2.2 Utgångspunkter för kommunens markinnehav

Kommunens markreserv bör ha en omfattning och en belägenhet som ger kommunen möjlighet att nå politiska mål. Översiktsplanen, eventuell detaljplan och andra av kommunen antagna styrdokument utgör vägledande i bedömningen om ett område är aktuellt för kommunen att sälja eller köpa.

Kommunen ska sträva efter att förvärva mark i tätortsnära områden som går att utveckla för bostads-, industri-, handels-, fritids- och rekreationsändamål och andra allmänna intressen. Utgångspunkter för vad som är aktuellt att förvärva framgår av ovan och i avsnitt 2.1. Vid behov kan

frågor om markförvärv tas upp för samråd med utskottet för samhälle innan kommunen går vidare med att träffa en överenskommelse om köp.

Markbyten som enbart resulterar i att arronderingen förbättras genomförs inte av kommunen om inte särskilda skäl för detta finns. Kommunen ska inte vara aktiv i att utöka sitt innehav av skogsmark om inte skogsmarken är sådan som går att exploatera för andra ändamål. Kommunens ställningstagande i fråga om en omarrondering redovisas inte i detta dokument.

Kommunen ska endast avyttra mark för att skapa utveckling. Mark ska inte säljas utan motprestation i form av byten eller byggande. Kommunen kan i strategiskt viktiga områden villkora förvärv av mark med återgångsvillkor om inte planerad bebyggelse påbörjas inom en viss tid. Med påbörjad bebyggelse avses inte bara förberedande åtgärder, som t.ex. framdraging av vatten och avlopp samt grusbädd, utan det krävs att egentliga byggnadsåtgärder påbörjats som t.ex. grundkonstruktionen.

3. Köp av mark

3.1 Initiering av markköp

Kommunen kan själv initiera ett markförvärv. Om kommunala bolag ser att markförvärv krävs för att säkerställa kommunal infrastruktur kan frågan tas upp med avdelningen för Infrastruktur som bereder ärendet. Kommunen ska i större utsträckning arbeta för att inkludera medborgare i utvecklingen av Orsa för att veta vad som behöver förbättras.

Frågan kan även komma från en fastighetsägare som vill sälja mark till kommunen. Kommunen får då i varje enskilt fall avgöra om det är aktuellt att köpa marken utifrån riktlinjerna i detta dokument samt om begärd ersättning för marken är skälig.

3.2 Handläggningsrutin

Ärenden ska dokumenteras, oavsett om det gäller ett genomfört markköp eller om man avböjt markköp. För att underlätta framtida sökningar bör ett ärende per förfrågan läggas upp i diariet. Beslut som tas på delegation ska redovisas för utskottet för samhälle och kommunstyrelsen, s.k. delegationsbeslut. Inom Orsa kommun är Orsa församling utpekad som ett omarronderingsområde, detta innebär att tillstånd måste sökas hos länsstyrelsen för att kunna genomföra ett köp.

4. Försäljning av mark

4.1 Regelverk och markprissättning

Lagen om offentlig upphandling är inte tillämplig i samband med kommunens marköverlåtelse. Kommunen har att beakta kommunallagen i vilken det bl.a. ingår ett förbud att ge understöd till enskild utan stöd av lag, likställighetsprincipen, samt förbud att ge individuellt inriktat näringslivsstöd om det inte föreligger synnerliga skäl för det. Enligt kommunallagen är stöd till enskild näringsidkare inte tillåtet, utom då synnerliga skäl föreligger, och en överlåtelse av mark under marknadspris är därför som huvudregel otillåtet. Vidare kan en försäljning under marknadspris också utgöra ett olagligt statsstöd enligt EU:s statsstödsregler. Om marknadspriset inte är känt kan flera olika metoder användas för att fastställa detta beroende på vad som ska säljas. Prisnivån anses var känt om marken har värderats av en auktoriserad oberoende värderingsman eller om det i området finns jämförbara referensobjekt. Om marknadsvärdesnivån i ett område är svårbedömd bör försäljning alltid ske genom anbudsförfarande.

Mot bakgrund av redovisade regler finns det ett mycket begränsat utrymme för att ha någon annan princip för sin markprissättning än att marken ska överlåtas till sitt marknadsvärde. Här kan dock tilläggas att marknadsvärdet naturligtvis påverkas av vilka krav kommunen uppställer för sin försäljning, t.ex. vem som ska vara huvudman för gator och vägar eller på viss andel hyresrätter. Riktlinjer om försäljning av kommunal mark ska innehålla principer för markprissättning och kommunen ska tydliggöra på vilket sätt man avser att säkerställa att mark inte försäljs under marknadspriset. För att mark inte ska säljas under marknadspris kan försäljning ske på de sätt som anges i avsnitt 4.4.

Enligt lagen (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska en kommun anta riktlinjer för markanvisning om markanvisningsavtal används. Riktlinjerna ska innehålla kommunens utgångspunkter och mål för överlåtelser eller upplåtelser av markområden för bebyggelse, handlägningsrutiner och grundläggande villkor för markanvisning samt principer för markprissättning.

4.2 Initiering av försäljning

I normalfallet initieras en markförsäljning av kommunens egna behov av verksamhetslokalisering eller kommunens planer för utveckling av ny eller befintlig bebyggelse. En markförsäljning kan ske med eller utan markanvisningsavtal.

En fastighetsägare kan även fråga om det är möjligt att köpa mark av kommunen. Kommunen får då i varje enskilt fall avgöra om det är aktuellt att sälja mark utifrån riktlinjerna i detta dokument. Önskar en fastighetsägare förvärva mark av kommunen bör även ett förslag till markbyte lämnas vid samma tillfälle. Försäljning utan motprestation får bara ske undantagsvis.

4.3 Innan försäljning

Kommunen ska alltid innan försäljning utreda möjligheten att ändra användningssätt i syfte att få ett ökat värde på markområdet. Samråd kan då ske med Stadsbyggnadsförvaltningen. Kommunen ska även ta fram gällande information om var vatten-, avlopp-, el-, tele- och fiberledningar finns, anslutningspunkter, vilka anslutningsavgifter som tillkommer, väg och övrig information av vikt. Om fastigheten som ska säljas belastas av allmänna anläggningar som inte kan flyttas, ska avtalsservitut skrivas innan försäljning sker. Innan försäljning genomförs ska därför ett ärende lyftas internt inom avdelningen för Infrastruktur samt skickas för samråd till övriga kommunala bolag.

4.4 Olika metoder för försäljning

4.4.1 Anbud

Anbudsförfarande gynnar konkurrensen. Vid anbudsförfarande framgår de förutsättningar och krav som gäller för det aktuella markområdet i ett program som tas fram av kommunen. Programmet annonseras i för ändamålet lämpliga medier och på kommunens hemsida. I programmet ska det framgå huruvida kommunen avser att teckna ett markanvisningsavtal, en beskrivning av området, vad gällande detaljplan tillåter för bebyggelse, infrastruktur samt övrig information som kan ha betydelse. Det ska även framgå hur anbudet ska lämnas till kommunen och vad som minst ska framgå av anbudet. Anbud kan också i vissa fall avse idéer om utformning och användning som kan ligga till grund för markanvisningsavtal. En arbetsgrupp med tjänstemän utvärderar sedan inkomna anbud samt rekommenderar en köpare till kommunstyrelsen.

Om en detaljplan redan är antagen och förutsättningarna är klara ska byggherren följa bestämmelserna i detaljplanen. I dessa fall behövs inte markanvisningsavtal utan ett marköverlåtelseavtal kan tecknas direkt. I samband med att ett marköverlåtelseavtal undertecknas övergår äganderätten till köparen, till skillnad mot ett markanvisningsavtal som enbart avser en option till köp av mark.

Kommunen förbehåller sig fri prövningsrätt av inkomna anbud och har även rätt att förkasta samtliga inkomna anbud utan ersättningsskyldighet till anbudsgivaren.

4.4.2 Direktanvisning

Direktanvisning används t.ex. när det endast finns en intressent som är aktuell, när det finns uppenbara fördelar att samordna en utbyggnad, när kommunen har mycket projektspecifika krav, när kommunen vill tillgodose ett särskilt etableringsönskemål (t.ex. innovativt bostadsprojekt eller en företagsetablering), när markanvisningen ingår i markbytesaffär eller när markanvisningen bidrar till ökad mångfald avseende aktörer på bostadsmarknaden eller upplåtelseformer inom ett bostadsområde. Direktanvisning används således inte i normalfallet utan bara när det finns särskilda skäl och förutsättningar för detta. Om en byggherre inkommer med ett förslag till etablering prövar kommunstyrelsen genomförbarheten och om förutsättningarna finns för en direktanvisning enligt ovan. Kvaliteten på förslaget är avgörande för handläggningstiden.

4.4.3 Markanvisningstävling

Markanvisningstävling används när platsen eller ändamålet så kräver. Denna metod kan vara lämplig där arkitektur, nytänkande, teknikutveckling eller utmanande lokala förutsättningar tillsammans med ekonomi är viktiga aspekter. Ett program tas fram av kommunen som beskriver förutsättningar och kriterierna för bedömningen. Programmet och eventuella andra handlingar annonseras sedan i för ändamålet lämpliga medier och på kommunens hemsida. Byggherrar kan då lämna in anbud utifrån de förutsättningar som anges i programmet.

Ett tävlingsförfarande liknar ett anbuds-förfarande, men kommunen kan vid en tävling kräva mer omfattande och detaljrika förslag på utformning av bebyggelse och andra aspekter från byggherrarna. Det kan i sin tur ge större möjligheter till unik och annorlunda bebyggelse. Vidare kan flera krav viktas där arkitektur och pris kan förekomma men även andra krav, t.ex. ekologiska och social hållbarhet.

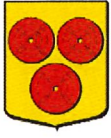
Kommunen ska därefter, utifrån de förutbestämda kriterierna, utse en vinnare av tävlingen som tilldelas markanvisningen. En arbetsgrupp med tjänstemän utvärderar inkomna förslag och rekommenderar sedan köpare till kommunstyrelsen. En markanvisningstävling kan ske både innan och efter det att en detaljplan är antagen.

4.4.4 Försäljning av villatomter

Orsa kommun har ingen tomtkö för enskilt byggande. Enskilda tomter för bostadsändamål säljs via mäklare på den öppna marknaden. Lämpligt utgångspris bestäms och tomten läggs ut för försäljning. Om tomten inte säljs under anbudstiden publiceras den på kommunens hemsida med ett bestämt försäljningspris. Kommunen bör sedan aktualitetspröva försäljningspriset årligen alternativt plocka bort tomten från försäljning om inget intresse finns. I köpekontrakt för villatomter ska krav ställas på att tomten ska bebyggas. Detta innebär att inom två år ska byggnation på tomten ha påbörjats. Med påbörjad bebyggelse avses inte bara förberedande åtgärder, som t.ex. framdragning av vatten och

MB

avlopp samt grusbädd, utan det krävs att egentliga byggnadsåtgärder påbörjats som t.ex. grundkonstruktion.

4.5 Handläggningsrutiner och grundläggande villkor för försäljning och markanvisning

4.5.1 Handläggningsrutin

Ärenden ska dokumenteras, oavsett om det gäller en genomförd försäljning eller om man avböjt en försäljning. För att underlätta framtida sökningar bör ett ärende per förfrågan läggas upp i diariet. Beslut som tas på delegation ska redovisas för utskottet för samhälle och kommunstyrelsen, s.k. delegationsbeslut.

Det är kommunstyrelsen som beslutar om försäljning och köp av mark samt markanvisning. I de fall ett program ska tas fram innan försäljning är det kommunstyrelsen som godkänner programmet. Vissa ärenden rörande överlåtelse och förvärv av fast egendom är delegerade till utskottet för samhälle och tjänstemän inom samhälle. Handläggning av ärenden görs inom avdelningen för Infrastruktur inom verksamhetsområde Samhälle. Vid behov ska samråd ske med övriga kommunala förvaltningar och bolag som kan tänkas beröras av projektet, se särskilt om infrastruktur i avsnitt 4.3.

4.5.2 Val av försäljningsmetod och tilldelning

Det är kommunstyrelsen som avgör från fall till fall vilken försäljningsmetod som ska användas och beslutar sedan om försäljningsmetod. Utvärdering av förslag, anbud och tävlingsbidrag kommer att ta sin utgångspunkt i kriterierna nedan. Dessa kan specificeras och kompletteras beroende på projekt och området. I programmet inför inbjudan till anbud eller markanvisning ska det framgå vilka urvalskriterier som kommunen använder sig av. I vissa fall behöver inte frågan om försäljningsmetod tas upp med kommunstyrelsen. Det gäller bl.a. vid försäljning av enskilda bostadsfastigheter. Dessa säljs genom mäklare på den öppna marknaden och garanteras därmed att försäljas till marknadsmässigt pris.

Markpris

Kommunen säljer mark till marknadsmässiga priser. Fast markpris kan vara en förutsättning i en markanvisningstävling men markpriset kan även vara en del av urvalskriterierna. I de fall kommunen väljer att ställa andra krav framför att välja högsta anbudspris, ska det i programmet tydligt framgå vilka förutsättningar som gäller.

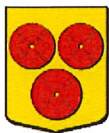
Variation

Det ska finnas variation bl.a. avseende byggherrar, upplåtelseformer, arkitektur och markanvändning inom kommunen. Kommunen ska verka för att främja goda konkurrensförhållanden. Fler byggherrar, både stora och små, ska ges möjlighet att etablera sig och kommunen bör sträva efter att få in fler byggherrar inom samma område.

Hållbarhet

Väga in miljömässiga, social och ekonomisk hållbarhet. Orsa ska vara tryggt, tillgängligt och jämställt för både invånare och besökande. Det ska finnas mötesplatser som är inbjudande och främjar sociala möten mellan människor. Det ska finnas liv i centrum i form av variation, aktiviteter, rörelser och evenemang. I Orsa har vi närhet till naturen men det får inte innebära att tillgången till grönstruktur i tätorten glöms bort. Orsa ska arbeta för inkludering, deltagande och en positiv platsidentitet.

4.5.3 Krav på byggherre och ansökan

Oavsett valet av tilldelningsmetod ska byggherren kunna redovisa kunskap och ekonomiska förutsättningarna för att genomföra projektet utan tidsfördröjning. Vid valet beaktas tidigare genomförda projekt liksom nytänkande och långsiktig kvalitet. Kommunen kan kräva ekonomisk säkerhet för byggherrens förpliktelser. Typ av säkerhet beslutas av kommunen, t.ex. genom inbetalning på förhand, pantbrev, bankgaranti eller borgen. I markanvisningsavtalet skrivs vitesförpliktelser för det fall byggherren inte håller sina åtaganden eller tidsplan.

När kommunen publicerat inbjudan och program om försäljning av mark har man möjlighet att skicka in en ansökan till kommunen. Ansökan ska innehålla de uppgifter som efterfrågas i inbjudan och programmet samt uppgift om bolagets namn, organisationsnummer och kontaktuppgifter.

5. Särskilt om markanvisningsavtal

5.1 Vad är en markanvisning?

I lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar definieras markanvisning som en överenskommelse mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett visst av kommunen ägt markområde för bebyggande.

Markanvisningen utgör ofta ett inledande skede i plan- och byggprocessen och har därför stor betydelse för vilka projekt som realiserar. En markanvisning är dock inte kommunens ställningstagande som planmyndighet i detaljplaneprocessen.

5.2 Vad regleras i ett markanvisningsavtal

Markanvisningsavtal gäller för en bestämd tid. Markanvisningsavtalet ska ersättas med ett marköverlåtelseavtal (köpeavtal) under den tidsperiod som markanvisningen löper. Om ett bindande marköverlåtelseavtal inte upprättas under avtalstiden upphör markanvisningen att gälla och kommunen kan anvisa marken till annan byggherre. En markanvisning får återtas inom tidsbegränsningen om det är uppenbart att byggherren inte avser eller förmår att genomföra det överenskomna projektet med avsedd utformning eller inom utsatt tid. Ett återtagande ger inte byggherren någon rätt till ersättning. En markanvisning får inte överföras till en annan byggherre utan kommunens skriftliga medgivande. Detta gäller även överförande till närstående bolag så som dotterbolag. Det finns möjlighet att förlänga avtalet under förutsättning att byggherren varit aktivt drivande i projektet och att förseningen inte beror på byggherren.

I ett markanvisningsavtal regleras till exempel projektets innehåll, storlek, användning och allmänna anläggningar. Det ska framgå hur åtaganden fördelas mellan parterna i fråga om hantering av till exempel vatten och avlopp, dagvatten, parkering och elförsörjning. Frågor om sanering och andra tekniska frågor regleras vid behov. I avtalet kan även anges förutsättningar för genomförandet samt vad det slutliga marköverlåtelseavtalet ska reglera. Huvudprincipen vid markanvisning är att kommunen ska överlåta (sälja) marken. Tomträttsupplåtelse används normalt inte.

På kommunens begäran ska byggherren upplåta bostäder/lokaler för t.ex. barn- och äldreomsorg eller andra boendeformer som ingår i kommunens serviceåtagande.

Orsa kommun kan inte garantera byggrätter vid markanvisning om inte det redan finns lagakraftvunnen detaljplan när markanvisningsavtalet tas fram.

5.3 Principer för kostnadsfördelning

I ett markanvisningsavtal görs en övergripande kostnadsfördelning.

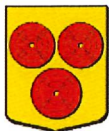
Inom ramen för markanvisningen ingår ibland även planläggning av marken för ändamålet. Kostnaden för planläggning finansieras av de byggherrar som har nytta av planen. Om inget annat avtalas ska byggherren teckna ett s.k. planavtal. Genom planavtalet förbinder sig byggherren att stå för kostnaden för planarbetet och eventuella nödvändiga utredningar, till exempel projektering och planeringsarbete. Byggherren står därmed för den ekonomiska risken för planarbetet eftersom kommunen varken kan eller får ge löfte om att detaljplanen vinner laga kraft. Projekt som inte går att genomföra till följd av ändrade detaljplaneförutsättningar, exempelvis överklagan, eller andra myndighetsbeslut ger inte rätt till ersättningen eller ny markanvisning som kompensation.

Vid ett genomförande av en detaljplan uppstår normalt flera kostnader för bland annat utbyggnad av allmän plats. Kommunen avser att ålägga byggherren hela eller delar av dessa kostnader. De åtgärder som ingår i byggherrens åtagande ska så i rimlig proportion till dennes nytta av planen. Byggherren har rätt att avbryta uppdraget men är alltid skyldig att ersätta kommunen för nedlagd tid och övriga kostnader, detta gäller även om uppdraget inte kan slutföras eller genomföras av andra skäl

Det kommunala bolaget Orsa Vatten och Avfall AB är huvudman för kommunens vatten- och avloppsförsörjning inom verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA). Varje brukare av den allmänna VA-anläggningen är skyldig att betala avgifter enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa. Avgifterna för VA ska täcka kostnader för drift och underhåll av ledningar och anläggningar, men även investeringar för att kunna utveckla verksamheten. I projekt kan kommunen genom ett markanvisningsavtal bl.a. reglera ansvarsfördelningen, genomförande och finansiering med avseende på VA-utbyggnaden. I projekt där kostnaden för utbyggnaden av VA täcks av anläggningsavgifter ska avtalet reglera dels ansvaret för nedlagda kostnader om projektet skulle avbrytas, dels hur investeringen skall finansieras på kort och lång sikt. I de fall man inte kan täcka VA-utbyggnaden genom anläggningsavgifter ska avtalet dels omfatta ansvarsfördelning för kostnader och genomförande enligt ovan men även hur överskjutande kostnader ska finansieras, dvs. finansiering av kostnader som inte kan tas ut genom anläggningsavgiften för VA.

6. Inom eller utanför detaljplanelagt område

Enligt plan- och bygglagen har kommunen planmonopol. Det innebär att det är kommunen som avgör var, när och hur en detaljplan ska upprättas. En detaljplan gäller tills att den ändras eller upphävs. Om en fastighet ligger inom detaljplanelagt område innebär det en rätt att ändra markanvändningen till det som anges i detaljplanen. Om detaljplanen tillåter till exempel bostadshus måste bygglov fortfarande sökas, men kommunen kan i normalfallet inte neka bygglov om det är enligt detaljplan. För områden som inte omfattas av detaljplan måste man först söka förhandsbesked eller bygglov innan man får en rätt att bebygga fastigheten. Söker man förhandsbesked för flera tomter samtidigt kan kommunen i vissa fall kräva detaljplaneläggning av området. Inom Orsa kommun hanterar Stadsbyggnadsförvaltningen frågor rörande bygglov, marklov, rivningslov samt detaljplan.

7. Upplåtelse av mark

Kommunen kan upplåta mark till förmån för andra fastighetsägare eller ledningshavare om rättigheten är av väsentlig betydelse för en fastighets eller anläggnings ändamålsenliga användning.

Nya enskilda anläggningar/byggnader på kommunal mark tillåts inte i normalfallet. Det måste finnas starka skäl för detta om det ska tillåtas.

Normalt upplåts mark för allmännyttiga anläggningar men innan tillåtelse lämnas ska kommunen alltid granska lokaliseringen med avseende på framtida exploateringar.

Kommunen ska sträva efter skriftliga avtal för alla typer av markupplåtelser. För befintliga enskilda anläggningar där inget skriftligt avtal finns, görs en prövning från fall till fall om ett avtal ska upprättas. Muntliga avtal med kommunen kan sägas upp. Uppsägningen ska vara skriftlig och med en skälig uppsägningstid. Har en fastighetsägare under lång tid och utan tillstånd från kommunen använt kommunal mark för privat användande, kan detta aldrig tolkas som att det finnas ett avtal med kommunen.

Kommunen kan upplåta mark för ändamål som är av tillfällig, tidsbegränsad karaktär under förutsättning att det är lämpligt med hänsyn till platsen och kommunens planer för området.

Marknadsmässig ersättning utgår i normalfallet för upplåtelsen. För upplåtelse till förmån för kommunens helägda bolag utgår i normalfallet ingen ersättning.

För upplåtelse av allmän plats gäller särskild lagstiftning, ordningsföreskrifter och kommunens taxa för offentlig plats. I dessa fall krävs även polistillstånd.

§ 46

OK KS 2018/00084-1

Antagande av kriterier för ungas mötesplatser

Beslut

Kommunstyrelsen antar Dalanätverket för ungdomssamordnings Kriterier för ungas mötesplatser.

Sammanfattning av ärendet

DUNS, Dalanätverket för ungdomssamordning, är ett nätverk där kommunala tjänstepersoner från Dalarnas 15 kommuner lyfter och driver frågor som rör unga.

Som ett led i arbetet med "Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion", den strategi som Region Dalarna tillsammans med kommunerna och landstinget har antagit, har DUNS tagit fram kriterier för vad som kännetecknar olika former av mötesplatser för unga. Genom att granska redan befintliga mätmodeller och utifrån dessa skräddarsy kriterier, finns nu en tydlig nyckel att mäta kommunernas verksamheter med.

Målet är att samtliga länets kommuner ska anta kriterierna som grund för en enhetlig bedömning och utveckling av ungdomsverksamheter.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, utskottet för samhälle, 2018-03-20.

Tjänsteutlåtande, verksamhetsområde samhälle, 2018-03-07.

Kriterier för ungas mötesplatser- informationsmaterial från DUNS-nätverket.

Förslag till beslut

Utskottet för samhälle föreslår:

Kommunstyrelsen antar Dalanätverket för ungdomssamordnings Kriterier för ungas mötesplatser.

Sändlista

Verksamhetsområde samhälle

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 47

OK KS 2018/00125-1

Extra ärende: Begäran om överföring av investeringsmedel från 2017 till 2018

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla äskade omföringar av investeringsmedel om 920 tkr från investeringsbudgeten 2017 till investeringsbudgeten 2018 enligt till ärendet hörande handlingar.

Sammanfattning av ärendet

Verksamhetsområdet Service och utveckling samt Miljönämnden har inkommit med begäran att överföra oförbrukade investeringsmedel från 2017 till 2018.

Service och utveckling

Projekt 919204: anpassning av lokaler,	500 tkr
Projekt 919205: inredning kommunhus	70 tkr

Investeringarna har blivit förskjutna i tid.

Miljönämnden

Projekt 962605: uppgradering av verksamhetssystem ECOS	350 tkr
---	----------------

Totalt sett begärs en överföring om 920 tkr av oförbrukade av investeringsmedel från 2017 till 2018.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, ekonomikontoret, 2018-04-06.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bifalla äskade omföringar av investeringsmedel om 920 tkr från investeringsbudgeten 2017 till investeringsbudgeten 2018 enligt till ärendet hörande handlingar.

Sändlista

Kommunfullmäktige

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 48

Delegationsbeslut

1.	Delegationsbeslut remiss om kameraövervakning	OK KS 2018/00100-2
2.	Delegationsbeslut avseende borgen för Orsa Ridklubb	OK KS 2018/00105-1